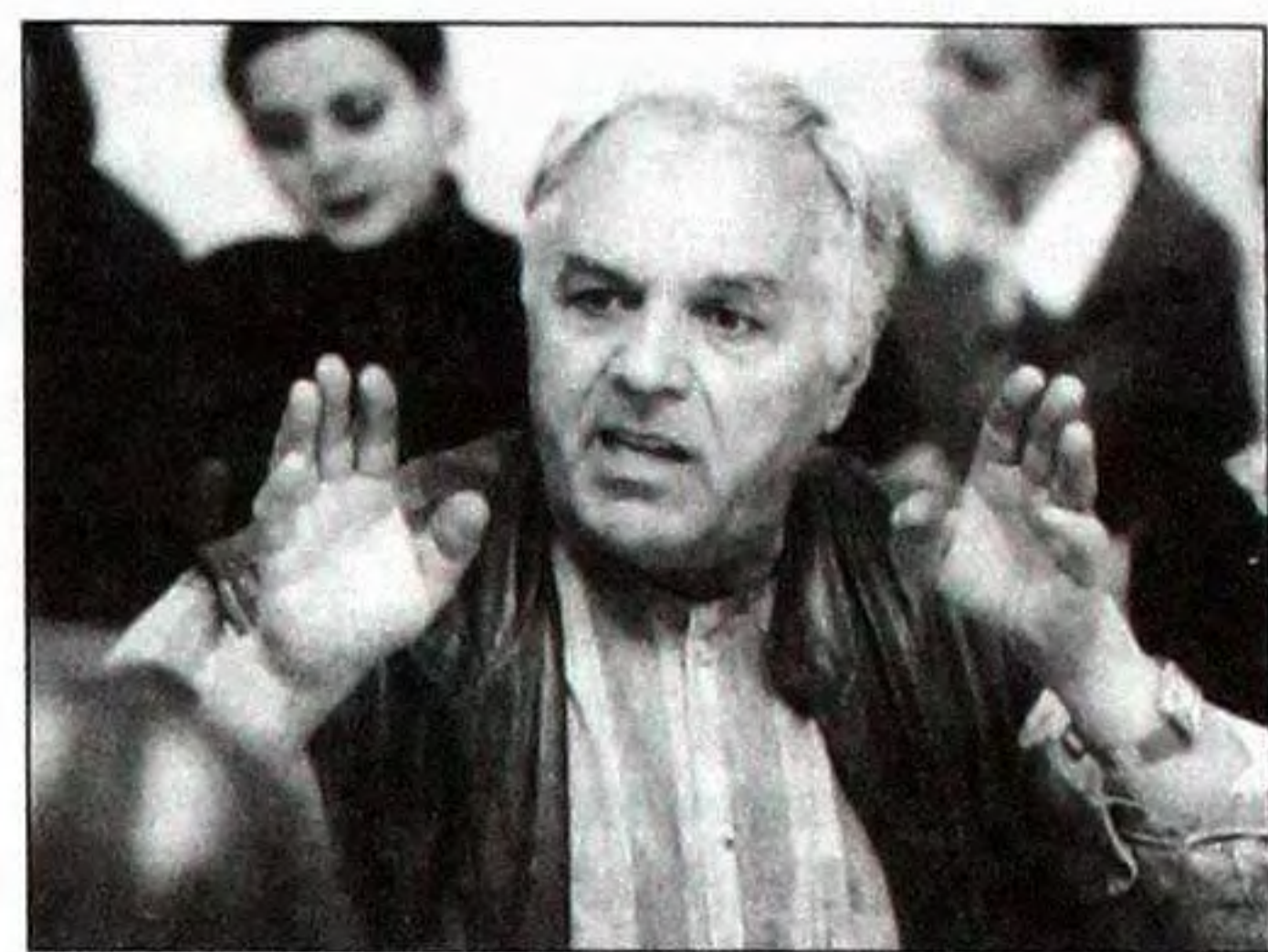

«Дні культури України у Франції» (з 14 вересня до 7 грудня) організували і проводять установи обох країн: з боку Франції — Міністерство закордонних справ, Міністерство культури і комунікацій, посольство Франції в Україні, муніципалітети Парижа, Лілля, Тулузи, Леона та інших міст, фестиваль мистецтв «Схід — Захід» міста Ді, французькі театри, музеї та асоціації культурного співробітництва, гастрольні агенції. Від України — Міністерство культури і мистецтв, Міністерство закордонних справ, Міжнародна агенція «Україна-Арт», посольство України у Франції. Такий значний часовий обсяг обумовлений тим, що заплановано провести багато культурних акцій — художніх та фотовиставок, вистав, концертів (симфонічний оркестр України, Камерний хор «Київ», тріо «Золоті ключі» та багато інших колективів) аж до вечорів поезії. Французька сторона сама обирала митців та колективи, виявиши неабияку обізнаність із нашим мистецтвом.

Французькі враження Юрія Ілленка

58

Широко представлене у Франції й українське кіно. Програма з кіно охоплює весь період існування кіно в Україні — від Довженка та Дзиги Вертова до сучасних майстрів. Акцент зроблено на фільмах 60-х років. Окремо проведено ретроспективу фільмів Олександра Довженка у Національній кінематеці Франції (3 — 17 жовтня). Програма сучасних українських фільмів проведена в кінотеатрах: «Cinema Arlequin» (Париж), «Cinema d'Euore» (Айяньж), в містах Рубе, Тулуза, в Інституті Луїса Люм'єра (Віллербан). До програми увійшли фільми: «За двома зайцями» (режисер Віктор Іванов), «Тіні забутих предків» (режисер Сергій Параджанов), «Камінний хрест», «Захар Беркут» (обидва — режисер Леонід Осика), «Вечір на Івана Купала», «Білий птах з чорною ознакою» (обидва — режисер Юрій Ілленко), «Довгі проводи» (режисер Кіра Муратова), «Комісари» (режисер Микола Мащенко), «Вавилон ХХ» (режисер Іван Миколайчук), «Чорна курка, або Підземні жителі» (режисер Віктор Гресь), «Повернення Баттерфляй» (режисер Олег Фіалко), «Польоти уві сні та наяву» (режисер Роман Балаян) — всі ці фільми наявні у Франції і мають французькі субтитри. Субтитри французькою мовою до двох фільмів останнього десятиріччя — «Лебедине озеро. Зона» (режисер Юрій Ілленко) і «Співачка Жозефіна та мишачий народ» (режисер Сергій Маслобойщиков) виготовлені в Україні, на Національній кінематеці. Крім того, до програми увійшли анімаційні фільми «Обережно, нерви!» (режисер Євген Сивокінь), «Кам'яний вік» (режисер Володимир Гончаров), «Як козаки у футбол грали» (режисер Володимир Дахно). Представляли українське кіно режисери Юрій Ілленко, Кіра Муратова і Сергій Маслобойщиков. Українські фільми викликали великий інтерес у французьких глядачів.

Інформація Міністерства культури і мистецтв України

— **Юрію Герасимовичу, ви нещодавно повернулись з Франції, де проходять «Дні української культури». Що ж там і як відбувалось?**

— Ви знаєте, учасники не дуже були поінформовані, що відбувається. Тому саме через брак інформації важко скласти повну картину. Я прочитав лише єдиного листа ще влітку, що планується велика акція. Якщо подивитися, кого і які фільми вони запрошували, то це був широкий спектр. Але коли я там опинився, то побачив, що з кінематографістів були тільки Кіра Муратова і я. Лише у Франції я дізнався, що цю програму склали самі французи, які висилали сюди емісарів, щоб переглянути багато фільмів, вистав, художніх колективів. Там була вражаюча композиція з цих мистецтв. Якоюсь мірою це відкриття України для Франції. Бо така акція проводиться вперше. І, я думаю, французи побачили, що Америка вже занадто прибирає до рук незалежну Україну. Занадто вона вже нам диктує, що пити, що їсти, що дивитися і які фільми... Я вже казав під час одного виступу, що епоха географічних відкриттів продовжується. В центрі Європи відкрили невідому країну, яка називається Україна. Всі здивувались. Не може бути, вона ж така велика, розміром з Францію. Де вона була раніше? Оця акція — відкриття її через культуру. А ви знаєте в якому у нас стані культура: коли її позбавили кисню і вона ледве дихає, як риба, яку кинули на берег.

— **Повертаючись до фестивалю, як я зрозуміла, спеціалісти з Франції попередньо відбирали твори, щоб показати їх у себе.**

— Щодо фільмів, то я думаю, вони бачили їх на інших імпрезах. Крім того, деякі фільми були у французькому прокаті. Найвідоміший у Франції фільм - «Тіні забутих предків», який там назвали «Вогненні коні» і відомий як фільм Параджанова з СРСР. І коли тепер його ідентифікують як фільм український, це викликає певне здивування: невже найбільш нагороджений фільм у світі — з якоїсь невідомої України? Мій фільм «Білий птах з чорною ознакою» представлений був із французьким озвученням. Він там досить широко йшов.

— **Тобто ви їхали начебто на підготовлений ґрунт. Глядачі вже знали, що будуть дивитись.**

— Ну, так, це я тут невідомий, а там — відомий. Там навіть відбиток моєї ноги біля театру взяли. Це, знаєте, як в Голлівуді, в зірок... А другий фільм «Лебедине озеро. Зона» в Каннах отримав два призи ФІПРЕСІ (Федерація Міжнародної Кінопреси). Це фантастична історія, бо ніколи молоді критики і старі метри однаково не думали. Це вперше в історії кінематографа. Я отримав спочатку від молоді, а наступного дня старші оголосили свою премію. Я вже тоді поїхав, не сподіваючись, що там будуть нагороди.

— **А як сприйняли фільм французькі глядачі?**

— Дуже добре. На мене справило враження те, що... Втім, розповім таку історію. Приїхавши з містечка Ді, де паралельно з іншими містами відбувалася акція, до Парижа, в неділю вранці я вийшов погуляти (а жив я у туристському районі). Підійшов до великого кінотеатру ПАТЕ. Там на фасаді було анонсовано 12 фільмів. Працювали 3 каси (вони були винесені на сходи, на вулицю). І біля всіх стояли черги. В неділю... о 10-й годині. Я не полінувався і порахував, скільки людей в одній черзі. Я нарахував 75! Люди ходять в кіно. На всіх сеансах аншлаги. Ну, я себе втішив, що це тому, що це мій фільм (сміється). Взагалі-то ні, просто французи ходять в кіно, на відміну від нас. Страшенно люблять своє кіно, і з повагою ставляться до інших культур.

— **Тобто, на відміну від України, кіно у Франції — це не рідкісне задоволення для обмеженої групи людей.**

— Абсолютно. Ми зруйнували свій прокат. Ми, які були чемпіонами по відвідуванню. Десь наприкінці 80-х, ви не знаєте, а я знаю точно статистику: в нас було 12 відвідувань на рік на кожну людину. А середня цифра хорошого показника у світі — 2,5 відвідувань на рік — так у Сполучених Штатах, у Франції. А в нас була така цифра і ми це загубили.